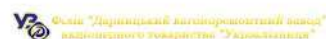

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шановал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

[1] WIPO. Global Innovation Index 2024 [Електронний ресурс]. – Женева : World Intellectual Property Organization, 2024. – Режим доступу: <https://www.wipo.int/web-publications/global-innovation-index-2024/en/> (дата звернення: 25.05.2025).

[2] Асоціація підприємств промислової автоматизації України. Готовність України до Індустрії 4.0 : аналітичний звіт [Електронний ресурс] / АППАУ. – Київ : АППАУ, 2023. – Режим доступу: <https://appaui.org.ua/> (дата звернення: 20.05.2025).

[3] Campilho R. Industrial Process Improvement by Automation and Robotics / Raul Campilho // Machines. – 2023. – Т. 11, № 1011. – DOI: 10.3390/machines1111011.

УДК 338.

ВЗАЄМОДІЯ ВЕЛИКОГО, СЕРЕДНЬОГО ТА МАЛОГО БІЗНЕСУ В ІННОВАЦІЙНІЙ ЕКОНОМІЦІ

INTERACTION BETWEEN LARGE, MEDIUM AND SMALL BUSINESSES IN AN INNOVATIVE ECONOMY

докт. екон. наук Н.Є. Каличева¹, канд. екон. наук М.В. Кондратюк¹

¹Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D.Sc. (Econ) N.E. Kalicheva¹, Ph.D. (Econ) M.V. Kondratyuk¹

¹*Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkov)*

Інноваційна економіка передбачає перехід до економіки вільного підприємництва й ділової ініціативи громадян, зорієнтованої на розробку та якнайшвидше освоєння нововведень [1].

Головними рисами інноваційної економіки є:

- нова якість економічного зростання;
- нова структура власності;
- нова структуру економіки та бізнесу;
- створення інноваційної системи як найважливішої ланки інфраструктури;
- державно-приватне партнерство;
- загальна та безперервна інноваційна освіта;
- нова соціальна структура суспільства.

Наномеханізми, що стають головним знаряддям інноваційної економіки, формують кардинально нові умови для малого та середнього підприємництва. Адже створення продукції на основі прямого синтезу з атомів і молекул за допомогою відповідних алгоритмів дає змогу зробити безвідходні виробництва без проміжних стадій обробки, без процесів сепарації та утилізації відходів, при мінімальній тривалості виробничого циклу. Також відпадає потреба у транспортуванні великих обсягів сировини

та продукції, прив'язки виробництва до джерел сировини. Це дає змогу відмовитися від будівництва гігантських цехів і заводів, організувати виробництво різноманітної продукції у невеликих приміщеннях, малих населених пунктах і т.д.

Нова технологічна революція спричинює різке скорочення зайнятості та інвестицій у сферу безпосередньої обробки предметів праці та транспортування вантажів. Водночас зростає значення енергетики, досліджень та розробок алгоритмів, інформаційного обміну, видобутку рідкісноземельних мінералів, охорони здоров'я, освітніх та екологічних послуг, де також переважає середній та малий бізнес [2].

В умовах інноваційної економіки малий та середній бізнес для забезпечення ефективного розвитку повинен враховувати мікроекономічний та макроекономічний впливи [3]. Перший виявляється у збільшенні доданої вартості у розрахунку на одиницю трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, а другий – у додатковому обсязі виробництва ВВП понад додану вартість, що продукується окремими господарськими суб'єктами, за рахунок розвитку та раціональнішого використання суспільних ресурсів, створення нових робочих місць за тих же інвестицій, розробки та комерційного впровадження ініціативних нововведень, збільшення кількості центрів прийняття господарських рішень та виховання на конкурентній основі нової соціальної групи – власників-менеджерів, що входять до середнього класу.

В інноваційній економіці приєднання малих підприємств до глобальних інформаційних мереж нівелює найважливішу конкурентну перевагу великих компаній. Адже малі та середні підприємства не можуть здійснити повний науково-виробничий цикл та запропонувати для комерційної реалізації завершений проект через відсутність достатньої кількості різних ресурсів, в першу чергу техніко-технологічних. З іншого боку, поглинання дрібних та середніх фірм дає все менший економічний ефект великим компаніям. Вони намагаються заповнити недостатню гнучкість і мобільність своєї діяльності та закріплення виробничої структури за допомогою сталих зв'язків з малим та середнім бізнесом з урахуванням кооперації, а не конкуренції.

Оскільки конкурентна боротьба та прагнення до більшої ефективності спонукає малий та середній бізнес використовувати досягнення й можливості великого капіталу, обидва сектори економіки зближуються один з одним.

Важливе значення для розвитку малого та середнього бізнесу в інноваційній економіці має державна підтримка, що повинно проявлятися у зміні орієнтирів антимонопольної політики та не повинно перешкоджати консолідації капіталів щодо створення альянсів, здатних конкурувати на глобальному ринку, за умови співпраці з антимонопольними органами, середнім та малим бізнесом, не підвищуючи цін на свою продукцію.

Водночас доцільно змінити законодавство та надати малому та середньому бізнесу пільги та дотації на проведення НДДКР, закупівлю високотехнологічного обладнання та технічної літератури, запровадити пільги з податків на нематеріальні активи, також надати інше майно для реалізації інноваційних проєктів.

[1] Роль інновацій у забезпеченні розвитку економіки України: / О. А. Біловодська та ін.: URL: <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/20719>

[2] Методологія керування бізнесом в умовах цифровізації : монографія / А. П. Грінько, П. Л. Гринько, Н. Г. Ушакова, Т. В. Андросова, О. А. Кулініч, І. І. Помінова. Х. : МОНОГРАФ, 2022. 199 с.

[3] Дикань В. Л., Воловельська І. В. Інноваційні стратегії підприємств: проблеми, шляхи вирішення. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 67. С. 9–17.

УДК 334.722:005.934-042.3:[339.9:330.131.7]

**ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ:
ВИЗНАЧЕННЯ, РИЗИКИ, ФАКТОРИ, ДОМІНАНТИ
(НА ҐРУНТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ПАРАДИГМИ)**

**ECONOMIC SECURITY OF MODERN BUSINESS:
DEFINITION, RISKS, FACTORS, DOMINANTS
(BASED ON SOCIO-CULTURAL PARADIGM)**

докт. екон. наук, В. В. Компанієць¹, аспірант, О.В. Макасеєв¹

¹*Харківський гуманітарний університет «Народна українська академія» (м. Харків)*

V.V. Kompaniets¹, D.Sc. (Econ.), Makaseev O. V., graduate student

¹*The Kharkiv University of Humanities' "People's Ukrainian Academy" (Kharkiv)*

Питання сутності та забезпечення економічної безпеки бізнесу як соціально-економічного явища капіталістичної (ринкової) системи та як окремого бізнес-підприємства цікавило вітчизняних фахівців ще з 90-х рр. ХХ ст. Але з переходом глобальної соціально-економічної системи в період глибинної важкої трансформації та під час воєнних дій в Україні воно стало життєво важливим для усього вітчизняного бізнесу. Невизначеність, стрімкі полісистемні зміни, формування «нової нормальності» поряд із неможливістю осмислення змін (нусогенна криза) та антропогенною кризою та переходом – це основні виклики, які потребують усвідомлення та формування певної адекватної реакції бізнесу.

Слід відзначити, що уся теорія економічної безпеки бізнес-підприємств, у т.ч. категорійний апарат, складові та важелі економічної безпеки, не є кінцево сформованими тому ми пропонуємо спробувати

МАТЕРІАЛИ
ДЕВ'ЯТЬ ПЕРШОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»
(5-6 ЧЕРВНЯ 2025 РОКУ)

Відповідальний за випуск А.В. Толстова

Підписано до друку 25 червня 2025р.
Формат паперу 60X84 1/16. папір писальний.
Умовн.-друк. Арк. **25,45.** Обл.— вид. арк..**26,1.**
Замовлення № Тираж 300. Ціна договірна

Видавництво УкрДУЗТу, свідоцтво ДК № 6100 від 21.03.2018 р.